

EN ISO 15007-1 - Silniční vozidla - Měření vizuálního chování řidiče - Část 1: Definice a parametry

Aplikační oblast: [Rozhraní člověk-stroj](#)

Rok vydání normy a počet stran: Vydána 2003, 12 stran

Zavedení normy do ČSN: endorsement

Rok zpracování extraktu: 2008

Úvod

Tato norma poskytuje metodu pro hodnocení a kvantifikování upoutání pozornosti řidiče na zdroje informací zvenčí, tj. provozu na pozemní komunikaci a zevnitř, tj. systémů ve vozidle. Definuje klíčové termíny a parametry používané při analýze upoutání zraku řidiče. Lze ji použít jak v reálných podmínkách zkoušek na zkušebních úsecích, tak v laboratorních podmínkách simulačních testů.

Aplikace ITS pro vozidla mohou mít vizuální displeje, zobrazovače, které představují širokou škálu řidičem volených informací. Pokud tyto zobrazovače mají i ovladače pro výběr konkrétních informací (třeba možnost menu), poté jsou tyto aktivity ručního ovládání ovladače doprovázeny zrakovou aktivitou řidiče a stávají se tak součástí zkoumaného chování řidiče při používání aplikace ITS. Předmětem zkoumání je způsob a chování, jakým řidiči odpovídají na podněty/úkolů pramenící z reálných nebo simulovaných podmínek. Je to založeno na předpokladu, že efektivní zpracování vizuální informace je klíčové pro provedení daného úkolu řidiče.

Poznámka: Extrakt uvádí vybrané kapitoly popisovaného dokumentu a přejímá původní číslování kapitol.

Užití

Norma je určena pro výrobce vozidel, především vozidel veřejné dopravy osob, a navrhovatele ergonomie prostředí řidiče.

1. Předmět normy

Tato norma stanovuje minimální požadavky na vykazování výsledků analýzy chování řidiče. Z důvodu omezení měřicí techniky, například akomodaci a adaptaci očí, se tato část ISO 15007 netýká posuzování displejů umístěných nad úrovní očí řidiče

2. Související normy

K uvedené části 1: definice a parametr existuje i část 2: Zařízení a postupy.

3. Termíny a definice

Kapitola 3 obsahuje 19 termínů především z oblasti měření zrakových aktivit oka řidiče.

3.1 akomodace (*accomodation*) - přizpůsobení čočky oka k vytvoření obrazu pozorovaného předmětu na sítnici

3.2 adaptace (*adaptation*) - schopnost oka přizpůsobit se měnícím se světelným podmínkám

3.5 doba ulpívání (*dwel time*) - součet časů po sobě jdoucích jednotlivých fixací zraku na cíl a jeho odpoutání v rámci jednoho pohledu

3.6 fixace pohledu (*fixation*) - zaměření očí v daném časovém úseku tak, aby se obraz zaměřeného objektu dostal na foveu (tj. místo nejostřejšího vidění na sítnici)

3.7 doba letmého pohledu (*glance duration*) – doba od okamžiku, kdy se zaměření pohledu přesune na cíl (např. vnitřní zrcátko), do okamžiku, kdy se od něj odvrátí

3.8 frekvence letmých pohledů (*glance frequency*) – počet letmých pohledů na cíl během stanoveného časového intervalu, nebo v průběhu předem stanoveného úkolu, kdy každý letmý pohled je oddělen nejméně jedním mrknutím na jiný cíl

3.11 oční kmit (*saccade*) – krátký pohyb očí mezi fixacemi pohledu

3.13 délka sledování (*scan duration*) – časový interval sestávající ze dvou nebo více letmých pohledů, které jsou spojeny v nepřetržitý soubor fixací na cíl ve zrakovém poli

3.14 cíl (*target*) – předem určená oblast v zorném poli; například zpětné zrcátko

3.18 upoutání zraku (*visual demand*) – stupeň zrakové aktivity vyžadované pro získání informace z určitého objektu pro provedení daného úkolu

Další termíny a zkratky z oboru ITS jsou obsaženy ve slovníku ITS terminology (www.ITSterminology.org).

4 Prezentace dat

Pokyny o sběru a analýze dat upoutávání zraku řidiče jsou uvedeny v [ISO 15007-2](http://www.iso.org/iso/15007-2) (čl. 4.1).

Příloha A uvádí další pokyny ke klasifikaci a interpretaci dat měření.

Pro statistickou interpretaci dat lze vzít v úvahu ISO 2854 a ISO 13245 (čl. 4.3).

5 Prezentace dat

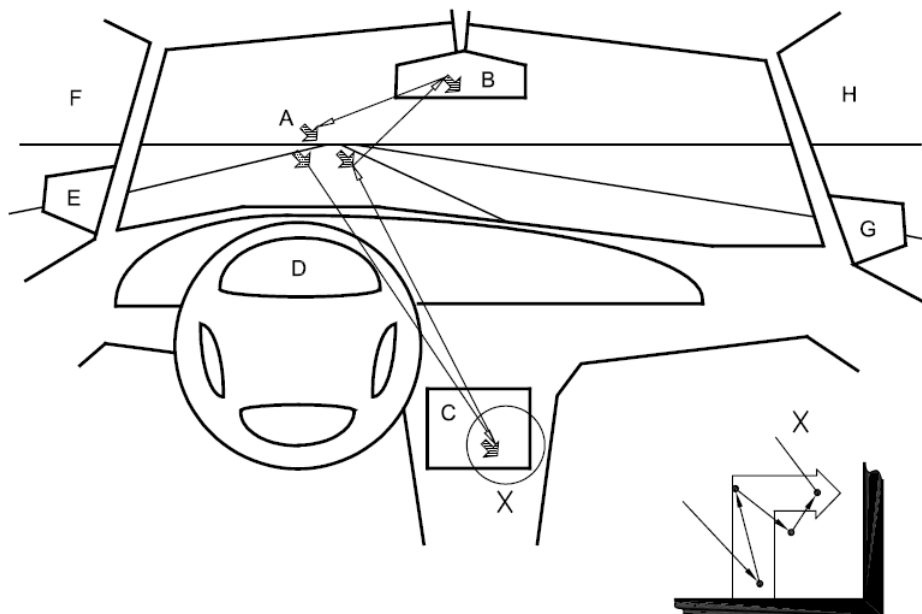
Článek 5.1 obsahuje potřebné údaje pro umožnění konzistentního záznamu srovnatelných dat o posouzení ITS. Výsledky hodnocení musí obsahovat tyto parametry – frekvenci letmých pohledů (střední hodnotu, standardní odchylku a celkovou frekvenci), dobu letmého pohledu (střední hodnotu, standardní odchylku a celkovou dobu), procentuální čas (střední hodnotu, standardní odchylku a celkový procentuální čas) a typ měření.

Články 5.2 a 5.3 obsahují dodatečné požadavky.

Příloha A (informativní) Podpůrné informace pro interpretaci upoutání zraku řidiče

Článek A.1 obsahuje schéma předdefinovaných cílů upoutání zraku řidiče ve vozidle. Z pohybu oka řidiče po jednotlivých cílech lze získat a vypočítat mnoho různých parametrů. Z těchto hodnot lze posléze odvodit upoutání zraku řidiče.

Sledování předdefinovaných cílů zrakem řidiče spočívá v sadě po sobě jdoucích fixací pohledu a očních kmitů, viz obrázek A.1.

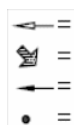

Legenda

A = Pozemní komunikace před vozidlem D = přístrojová deska (panel)

B = Vnitřní zpětné zrcátko E = boční zrcátko řidiče

C = displej ITS F = boční okénko řidiče

— = Doba přechodu z fixace na jinou

☞ = Doba ulpívání

— = Oční kmit

• = Fixace pohledu

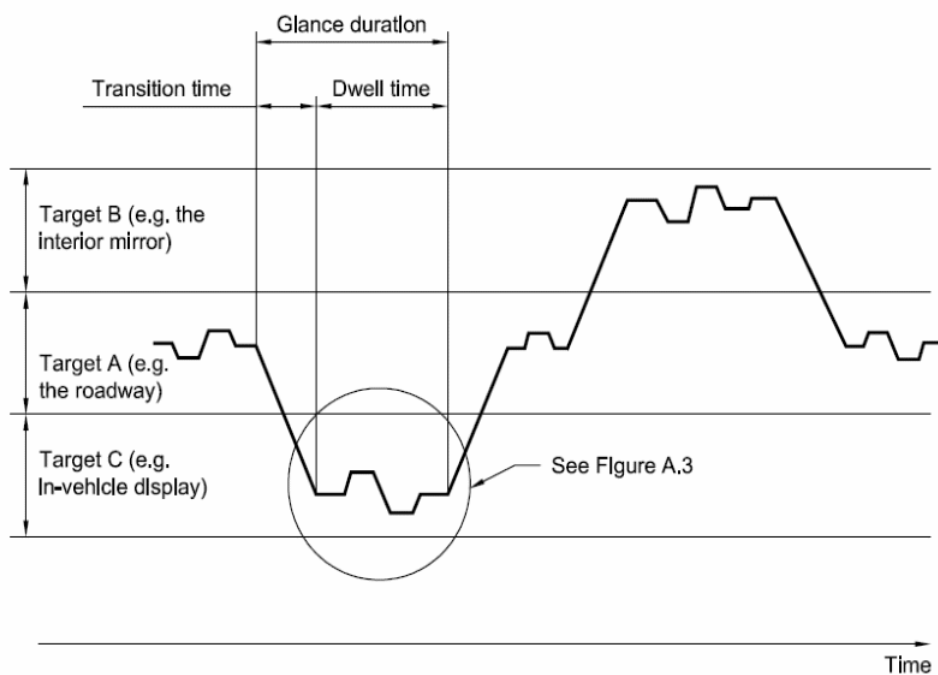
G = boční zrcátko spolujezdce

H = boční okénko spolujezdce

Obrázek A.1 - Předdefinované cíle a ilustrace příkladu fixace pohledu řidiče a očních kmitů na cíl (C)

Pro ilustraci výsledků měření je uveden obrázek A.2

Glance duration = Transition time + Dwell time

Obrázek A.2 - Vztah v čase mezi fixacemi pohledu a očními kmity během doby uplívání na jeden cíl